

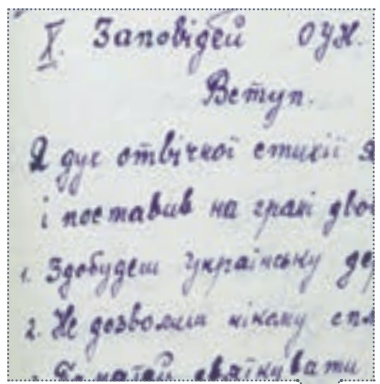

Газета Тернопільської районної ради

Подільське СЛОВО

№11 (5270) П'ятниця, 16 березня 2018 року

16 сторінок

З архівів СБУ. **6-7**
Приклад
безкорисливої
любви до
Батьківщини.

Шевченків-
ські дні в
Тернопіль-
ському районі **8-9**

Добрі справи.
Радість у
«Світі малечі» **16**

Шановні мешканці
Байковецької громади!

27 березня 2018 року
о 18 год. у приміщенні
будинку культури с. Байківці

ВІДБУДЕТЬСЯ ОСОБИСТІЙ
ПРИЙОМ ГРОМАДЯН
НАРОДНИМ ДЕПУТАТОМ
ТАРАГОМ ЮРИКОМ

ВІД ВИБОРЧОГО ОКРУГУ №165
ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА»

Реформи

У рамках впроваджуваної в країні медичної реформи МОЗ рекомендує громадянам визначитися щодо вибору сімейного або лікаря первинної медичної допомоги. Після 1 квітня 2018 року такі лікарі прийматимуть пацієнтів за умови укладеного з ними меморандуму. Окрім того, якщо раніше можна було піти до вузькопрофільного спеціаліста — хірурга, гінеколога, офтальмолога — з власної ініціативи, то з 1 квітня для відвідин вузькопрофільного фахівця потрібно направлення від сімейного лікаря-терапевта. Йдеться, звісно, про державні клініки, адже приватна медицина працюватиме й надалі за власними правилами.

Із 1 квітня до спеціаліста вузького профілю потрібно мати направлення від терапевта

На думку фахівців, багато проблем може вирішити терапевт (лікар первинної медичної допомоги). Із цим можна посперечатися. Незрозуміло, наприклад, як діяти у разі вивиху чи перелому кінцівки — чи слід перед відвідинами травматолога записуватися до сімейного лікаря? Однак саме такий лікар має володіти повною інформацією про історію хвороби свого пацієнта, зокрема про дані анамнезу, а тому зможе допомогти слушною порадою.

Лікар первинної медичної допомоги визначає, на якій стадії потрібне втручання профільного фахівця. Інформація про стан здоров'я пацієнта буде міститися в електронній системі охорони здоров'я. Навіть якщо пацієнт перейде до іншого лікаря, вся інформація буде доступна. Головний обов'язок сімейного лікаря — вчасно попередити або виявити захворювання на ранній стадії, наголошують у МОЗ.

Як обрати сімейного лікаря?

Раніше ми всі були рабами прописки, а тому й ходили до дільничних терапевтів відповідно до місця проживання. Нині медична реформа скасувала поняття «дільничний лікар» і тим самим дала карт-бланш в руки кожного громадянина, аби той сам вирішував, кому довірити своє здоров'я. Отже, є можливість вибирати. За задумом МОЗ, сімейним лікарем може бути будь-який медик, який сподобався або якого рекомендували.

Обравши лікаря, з ним слід підписати меморандум або декларацію. Таким чином пацієнт довіряє своє здоров'я конкретному фахівцеві, а він гарантує надання вчасної та професійної допомоги. Таку угоду підписують на необмежений строк. За бажання, можна перейти до іншого лікаря.

Медична реформа мовою цифр

Базова ставка лікаря становитиме 370 гривень за одну людину. При цьому медик може підписати меморандум із 2000 пацієнтів. Проте це не означає, що він отримуватиме на руки 740 тисяч гривень (2000 множимо на 370) — гроші за

обслуговування хворих акумулює лікарня (з них формуватимуть ставки й для вузькопрофільних спеціалістів, які не укладають договори з пацієнтами). За розрахунками законопроектів, заробітна плата медиків має зрости у 6 разів. Стартова заробітна плата лікарів — 250% (понад 18 тис. грн) від середньої заробітної плати в Україні, повідомляє заступниця голови комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я Ірина Сисоєнко. Хірургам та нейрохірургам обіцяють зарплату в 4-6 разів більшу за середню.

Варто додати, що Всесвітня організація охорони здоров'я у 2016 році розробила Глобальний план дій щодо посилення ролі медичних працівників у подоланні насильства над дітьми. Так, згідно з дослідженнями Ради Європи, 21% українських дітей, тобто кожна п'ята дитина, зазнає насильства різних форм: від розбещення до зґвалтування. Кожна третя дитина стає жертвою фізичного насильства, а кожна друга — психологічного.

З цього приводу під час конференції у рамках проекту «Дитинство без насильства» в. о. міністра охорони здоров'я Уляна Супрун повідомила, що до функціональних обов'язків українських лікарів невдовзі додадуть і розпізнавання ознак насильства над дітьми. Під час звичайного огляду медики зможуть зафіксувати ознаки, непомітні фахівцям інших спеціальностей.

Від сімейного лікаря кожен підписант договору матиме право вимагати низку послуг. Про це — наприкінці нашої статті. Стосовно різноманітних досліджень, яких потребуватиме пацієнт, то лікар первинної ланки матиме визначений бюджет на аналізи. За додаткові маніпуляції з 2020 року доведеться платити окремо за затвердженими тарифами.

Підводні камені

Експерти зазначають, що впровадження первинної медичної допомоги за описаною вище схемою несе деякі ризики та має суттєві недоліки. Перша група стосується обрання сімейного лікаря, адже об'єктивна інформація про кваліфікацію медиків відсутня, тож пацієнт буде або покладається (у кращому випадку) на власний досвід, або (в гіршому) дослухатися до чужих порад.

Лікарі ж зацікавлені, аби якнайшвидше сформулювати коло пацієнтів з тих, які живуть неподалік. Складно уявити ситуацію, що медик їде за невідкладним викликом у протилежний район міста. Тому певний тиск на «найближчих» пацієнтів (з боку медика або клініки, в якій він працює) виключати не можна. Тим паче, що лікарів зна-

чно менше, ніж тих, хто їх потребує, тож останні будуть змушені демонструвати поступливість щодо підписання договору.

Дефіцит медичних кадрів — це, до речі, проблема номер два. Якщо поділити населення України, чисельність якого, за даними Держкомстату, сягає 42 мільйонів 603 тисяч, відповідно до нормативу (2 тисячі пацієнтів на одного лікаря), то отримаємо необхідну кількість сімейних терапевтів — 21 тисячу. А їх, за підрахунками, приблизно вдвічі менше.

Третій момент стосується діагностики. Документами МОЗ передбачено широкий перелік обстежень, аналізів та діагностичних процедур, які має забезпечити громадянам держава. Проте постає питання: а чи є у нас необхідна діагностична та процедурно-маніпуляційна база для забезпечення приписів сімейного лікаря?

Тим не менше, починати перетворення бодай із чогось потрібно. Наразі Україна витрачає на медицину 4% ВВП, що значно більше, ніж будь-яка країна з аналогічним рівнем доходів. Третину цих коштів використовують не ефективно, зокрема — на утримання непотрібних приміщень. Лікуватися ж українці змушені за власний кошт.

Згідно з результатами дослідження GfK Ukraine, щорічно медзаклади відвідують 18 мільйонів громадян, 93% з них платять із власної кишені. Тому не дивно, що тривалість життя українців, яка є визначальним показником рівня охорони здоров'я, — одна з найнижчих в Європі. Україна посідає 104 місце серед 183 країн, адже фінансові можливості у переважній більшості наших співвітчизників є доволі скромними.

Продовження на стор. 5

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль,
вул. С. Будного, 4а
тел/факс: +38 (0352) 25 44 35,
25 37 59

www.claas.com.ua
e-mail: office@tncnaas.com.ua

ПАЙОВА ЧАСТКА БЕЗ ПОСЕРЕДНИКІВ

Багатоквартирний житловий будинок із вбудовано-прибудованими приміщеннями громадського призначення та гаражами манежно-боксового типу по вул. Головацького, р-н 9 училища, мкр «Північний»

- задача I пускового комплексу IV квартал 2018 р.
- задача II пускового комплексу II квартал 2020 р.

9990 грн/м²

1-кімн. - 45,5 м²
2-кімн. - 62,61 м², 68,49 м²
3-кімн. - 82,57 м²

Гаражі. Підземні паркінги. Великий дитячий майданчик

ОК ЖБК «Головацького-1» тел.: 067 350-47-74, 096 749-82-78

Дозвіл №ТП/114170962418 від 6 квітня 2017 р.

Героям слава!

Вони першими стали на захист України

14 березня, в Україні відзначили День українського добровольця. Цю дату було встановлено 17 січня 2017 року Верховною Радою України з метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, сприяння дальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві, посиленню суспільної уваги й турботи до учасників добровільних формувань та на підтримку ініціативи громадськості.

«Сьогодні ми згадуємо українських патріотів, які з початку подій на сході України добровільно пішли до України добровольцями від російського агресора. Дякую всім воїнам-добровольцям, які, набувши безцінного бойового досвіду, вступили до лав ЗСУ, Національної гвардії та Нацполіції або провадять активну громадянську діяльність в цивільному житті. Усім, хто обрав почесну справу — служити своїй Батьківщині», — привітав воїнів-добровольців Президент України Петро Порошенко.

Урочисті заходи з цієї нагоди відбулися 15 березня і на Тернопільщині. Розпочали їх із поминальної панахиди на Миклулинецькому кладовищі, де представники влади та громад-

ськості спільно з військовослужбовцями та родинами загиблих бойців вшанували тих, хто поліг у боротьбі за Україну.

А опівдні на Театральному майдані Тернополя добровольців та військових привітали керманічі області та міста, представники духовенства й громадських організацій. Відбулося також вручення нагород і відзнак бійцям, які виявили мужність і

героїзм, захищаючи суверенітет та державну цілісність України. Зокрема, кращі з кращих (були нагороджені медалами «За службу Україні», орденами «За мужність», «Лицарський Хрест добровольця», «Честь і Слава».

«Вже вдруге Україна відзначає День добровольця. І важливо, аби він став символом справжнього об'єднання людей доброї волі, які боронять рідну землю від ворога», — наголосив заступник голови облдержадміністрації Юрій Юрик.

Також у рамках відзначення Дня українського добровольця на Театральному майдані демонстрували стрілецьку зброю, військову техніку, організували показові виступи бійців. Для популяризації військової служби та підняття патріотичних намету, а в школах міста добровольці провели уроки патріотизму. В обласній філармонії відбувся військово-патріотичний концерт.

Саме завдяки добровольцям, їхній мужності, відданості національним інтересам і щирій любові до рідної землі вдалося зупинити російського агресора, дати змогу мобілізувати сили в тилу й озброїти армію. Загалом у конфлікті на сході України брали участь 40 добровільних батальйонів. Переважна більшість із них згодом перетворилася на військові частини силових структур.

Офіційне

Перші виплати підвищених пенсій військовослужбовцям почнуться вже наприкінці березня

Уряд розпочне підвищення пенсій в межах чинного законодавства ще до ухвалення відповідного закону. З другої половини березня Пенсійний фонд розпочне виплати перерахованих пенсій військовослужбовцям. Основні виплати розпочнуться з 1 квітня. Тобто, з квітня пенсіонери отримають перераховану пенсію за січень-квітень.

Пенсії будуть перевірнені за довідками уповноважених структур, в яких особи проходили службу (Міноборони, МВС, та інші) — пенсіонерам не потрібно окремо звертатися до Пенсійного фонду.

**ПЕРЕРАХУНОК ПЕНСІЙ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ**
(крім МВС)
Пенсії автоматично перерахують з 1 січня 2018 р

Виплати, які враховуються

- ★ Оклад за посадою
- ★ Оклад за військовим (спеціальним) званням
- ★ Відсоткова надбавка за вислугу років

ПОРЯДОК ВИПЛАТИ

1 січня - 31 грудня 2018 р.	➤ 50%	суми підвищення пенсії
1 січня - 31 грудня 2019 р.	➤ 75%	суми підвищення пенсії
1 січня 2020 р.	➤ 100%	суми підвищення пенсії

При перерахунку пенсій також враховано вимоги Закону «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та деяких інших категорій осіб» в частині перерахунку пенсій колишнім працівникам МВС відповідно до закону «Про Національну поліцію України». Пенсії їм буде перераховано з 1 січня 2016 року з розстрочкою виплати коштів за попередній період. Тобто, з 1 січня 2018 року вони будуть отримувати нові пенсії, а суму за попередній період їм будуть виплачувати, починаючи з 1 січня 2019 року.

Загалом пенсії будуть переглянуті для 12 силових відомств. Підвищені пенсії мають отримати майже 498 тис. осіб. У бюджеті Пенсійного фонду передбачено 7,8 млрд грн для підвищення військових пенсій.

Державні свята

Свято для берегинь

У військовій частині А3215 відбулись урочисті заходи з нагоди Міжнародного жіночого дня. Привітати жінок зі святом весни завітали перші особи Тернопільської області, району та міста.

В бригаді служать 136 дівчат. І це, за словами очільника Тернопільщини Степана Барни, є прикладом здатності жінки не тільки бути берегинею сімейного вогнища, а й за потреби взяти в руки зброю та обороняти кордони своєї держави!

«Бажаю вам, дорогі жінки, щоб свято весни було у вас 365 днів на рік, щоб ви постійно відчували турботу, підтримку й любов», — сказав Степан Барна.

З нагоди свята дівчат та жінок військовослужбовців привітали керуючий справами виконавчого апарату Тернопільської обласної

ради Іван Бабійчук, секретар міської ради Віктор Шумада та голова Тернопільської райдержадміністрації Олександр Похилій, вручили грамоти і нагороди.

Хороший настрій панував упродовж усього заходу. А по завершенні урочистостей виступили з концертом тернопільські артисти.

День весни та жіночої краси

13 березня 2018 року в приміщенні Тернопільського районного будинку культури організували літературно-музичне свято «День весни та жіночої краси».

Захід провели для працівниць культури району за підтримки голови Тернопільської районної державної адміністрації Олександра Похилого, голови Тернопільської районної ради Андрія Галайка та за сприяння голови профспілкової організації працівників культури району Любов Бик і директора районного будинку культури Віктора Забчука.

Святковий настрій і море позитивних емоцій дарували виконавці ролей комедії «За двома зайцями» — Юлія Сушук, Зоряна Гонзул, Неля Шпачук, Любов Шарган, Юрій Ліський, Роман Винник, Роман Коломієць, а також заслужений діяч мистецтв України Володимир Довбня, заслужений артист України Василь Хлистул, завідувач клубів сіл Долішній та Горішній Івачів — Ігор Коваль та Ярослав Кобатюк, народний та Горішній ансамбль народної музики «Настасівські музики».

Звучали слова побажання доброго здоров'я, весняного настрою і мирного неба. Жінки-працівники культури району щиро дякували учасникам дійства.

Актуально

Геннадій Зубко: «Зменшити витрати домогосподарств можна тільки за рахунок зниження енергоспоживання»

«Субсидія на ЖКП — соціальна допомога малозабезпеченим родинам. Це не оплата і не інвестиція, це — витрати держави на підтримку домогосподарств, які не можуть сплатити за комунальні послуги. Зростатимуть доходи громадян — буде зменшуватися кількість тих, хто отримує субсидії. Ми рухаємося в напрямку заощадити споживання енергії і, таким чином, зменшити кількість людей, які потребують субсидій. Я особисто за те, щоб інвестувати, а не витратити. Для нас важливо, аби держава економила на субси-

діях і вкладала більше в енергоефективність. Зменшити витрати домогосподарств можна тільки за рахунок зниження енергоспоживання», — зазначив віце-прем'єр-міністр України Геннадій Зубко.

За його словами, субсидії демотивують людей впроваджувати енергоефективні заходи. А вже часто активні мешканці, адже проживають в одній будівлі з людьми, котрі отримують субсидії і не мотивовані вкладати в енергоефективність, не можуть прийняти рішення про залучення кредитних коштів на енергоефективну програму.

«Важливим є монетизація субсидій, коли домогосподарства або спільний власник отримують живими коштами субсидію, аби заощадити гроші після впровадження енергоефективних заходів спрямувати на погашення кредитних коштів. Цього року ми маємо провести монетизацію на рівні підприємств. Таким чином підприємств. Таким чином зможуть зменшити витрати держави на соціальну підтримку — сукупне питання розвитку економіки, зростання ВВП та підвищення добробуту», — розповів урядовець.

Прес-служба віце-прем'єр-міністра

Степан БАРНА: «Всі мають долучитися до загальнообласної кампанії очищення Тернопільщини від сміття»

Тернопільська область — це територія, на якій проживає понад один мільйон мешканців і яка налічує 1053 населених пункти. На часі — підготовка до Великодня, яка має супроводжуватися не лише святковим настроєм, а й очищенням Тернопілля від сміття. Саме тому буде підписано розпорядження голови обласної державної адміністрації про оголошення двомісячника благоустрою у Тернопільській області. На цьо-

му акцентував очільник краю Степан Барна.

За його словами, всі без винятку органи державної влади, місцевого самоврядування зобов'язані долучитися до прибирання Тернопілля.

«Я дав доручення Службі автомобільних доріг забезпечити ліквідацію ямковості на державних дорогах, а також перейти у формат впорядкування узбічч. Хочу наголосити, що ніхто

не може бути осторонь цього питання. Всі мають долучатися до загальнообласної кампанії прибирання. Адже чисте не там, де прибирають, а там, де не сміють. І цей лейтмотив має бути елементом нашої спільної інформаційної кампанії, мета якої — закликати до сумління тих, хто сьогодні забруднює нашу область», — наголосив Степан Барна.

За встановлення розпорядження голови облдержадміністрації буде стежити Державна екологічна інспекція в області, управління житлово-комунального господарства та енергозбереження, управління екології та природних ресурсів ОДА. Їхнє завдання полягатиме в тому, щоб притягувати до відповідальності тих, хто не буде дотримуватися відповідних розпоряджень.

Агробізнес

Весна кличе у поле

Весняна посівна в Україні розпочалася з південних і центральних регіонів. Загалом кампанія для українських сільгоспвиробників коштуватиме на 23 відсотка або на 24 млрд грн більше, ніж торік. Причина подорожання — різке підвищення цін на основні виробничі ресурси, зростання витрат на оренду землі, інфляція. Загальні витрати на добрива зросли на 33 відсотки.

Яка ж ситуація у сільгоспідприємствах Тернопільщини?

«Цьогорічна зима була сприятлива для озимих культур, — зазначає начальник відділу рослинництва департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації Надія Воскресенська. — У хорошому стані посіви озимих зернових на площі 137,4 тис. га або 70 відсотків від засіяного у сільгоспідприємствах».

«Фінансово-кредитне забезпечення посівної-2018 становитиме 4 млрд 15 тис. грн. В середньому ви-

трати на засіяний гектар становитимуть 7034 грн, — інформує в. о. директора агропромислового розвитку Тернопільської ОДА Володимир Стахів. — В обробній агровисів, — обчислюється до загальнообласної кампанії прибирання. Адже чисте не там, де прибирають, а там, де не сміють. І цей лейтмотив має бути елементом нашої спільної інформаційної кампанії, мета якої — закликати до сумління тих, хто сьогодні забруднює нашу область», — наголосив Степан Барна.

Хліборобська весна стартувала...

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.

Зима повертається?

За даними Гідрометцентру 17-19 березня в Україні очікуються сильні хуртовини, внаслідок яких у невеликі товщина снігового покриву в деяких областях може сягнути 20-25 см. Знову почне тиснути повітряна маса арктичного походження і знижувати температуру повітря до 10-12, а подекуди до 12-16 градусів морозу.

Навчені гірким досвідом українці занепокоєні: як це вплине на врожай?

Якщо морози й опади затримаються на тиждень, то аграріям справді варто починати панікувати. Але в даному разі, судячи з прогнозів синоптиків, температура з позначкою мінус гостюватиме в Україні лише 2-3 дні, а це не критично для сільгоспкультур. Стадія ярових рослин озимих, коли рослини перебувають у фазі сходів, ще не настала. Рослини перебуватимуть у зимовому режимі.

За словами агроекспертів садові дерева від різкого похолодання теж не постраждають. Враховуючи

те, що рослини не вийшли з спокону, 2-3-денні заморозки до мінус 15 градусів не вплинуть на майбутній урожай кісточкових.

А ось кому й справді варто турбуватися — то це бджолярам. Готуючись до так званого раннього весняного обльоту, бджоли починають розформувати своє «нагріте» протяданом комахи кубло у вулик. При різкому зриві похолодіння зима не встигає зорієнтуватися і повернутися до зимового режиму «економії тепла». Тому можливі значні втрати бджолиних сімей.

Новини | Коротко про актуальне

Ангела Меркель в середу знову була обрана парламентом Німеччини на посаду федерального канцлера ФРН — на четвертий термін поспіль. Кандидатуру голови Християнсько-демократичного союзу (ХДС) підтримали 364 депутати бундестагу. "Проти" проголосували 315 парламентарів, ще 9 осіб утрималися.

Уряд ініціював створення єдиного реєстру отримувачів субсидій. Доступ до нього матиме Мінсоцполітики та місцеві органи соціального захисту населення для призначення субсидій. Реєстрація субсидіантів дасть змогу ефективно контролювати гроші, спрямовані з держбюджету. Також підвищити адресність допомоги та ефективність програми субсидій.

Міністерство освіти та науки затвердило перелік закладів професійної освіти, на базі яких 2018 року будуть створені навчально-практичні центри (НПЦ). «Загалом перелік охоплює 50 навчально-практичних центрів в усіх областях України та м. Києві. Там готуватимуть електрозварників, електромонтерів, токарів, трактористів-машиністів тощо», — повідомляють в МОН. На створення центрів в держбюджеті передбачено 100 млн гривень, що вдвічі більше, ніж було закладено торік.

Українці здаватимуть на права за новими правилами. Головний сервісний центр МВС уперше запровадив чек-лист для практичних іспитів на отримання посвідчення водія. В ньому зазначені перелік вправ та типові помилки, котрих припускається громадянин під час практичного іспиту, та шкала оцінювання. Зазначається, що практичний іспит складається з двох етапів: перший етап проходить на майданчику для навчання з початкового керування, другий — на визначеному маршруті в умовах дорожнього руху. Під час іспиту чек-лист друкується на зворотній частині екзаменаційного листа, його наявність гарантує прозорість та зрозумілість системи оцінювання навичок кандидата у водіїв. По завершенні іспиту особа, яка його складала, може ознайомитися із зазначеними екзаменатором помилками, залишивши на чек-листі свій підпис. Після завершення іспитів екзаменаційні листи зберігаються в сервісному центрі МВС упродовж трьох років.

Національний банк України анонсував, що поступово замінюватиме банкноти номіналами 1, 2, 5 і 10 гривень на монети. Відтак, у середу, 14 березня, в Нацбанку провели презентацію нових монет. Наголошується, що в країні можна буде розраховуватися водночас і новими монетами, і банкнотами відповідних номіналів, доки монети природно і поступово не замінять банкноти в обігу.

Валерію Гонтареву звільнили з посади голови Національного банку України. За відповідний проект постанови №7500 у четвер, 15 березня, проголосували 342 народних депутати. На посаду керівника Нацбанку розглядають кандидатуру нашого земляка Якова Смолія. Він кілька місяців виконує обов'язки голови НБУ. Валерія Гонтарева подала Президентові заяву про відставку з 10 травня 2017 року за власним бажанням. Із 8 серпня до 26 вересня Гонтарева перебувала в оплачуваній відпустці. З 26 вересня вона продовжила перебувати у відпустці за свій рахунок до затвердження її відставки.

Суддя Тернопільського окружного адміністративного суду Андрій Жук обраний до складу Ради суддів України. Рада суддів України — колегіальний орган, що в період між з'їздами суддів України є вищим органом суддівського самоврядування. Рішення РСУ є обов'язковими для всіх органів суддівського самоврядування. Головне завдання Ради суддів України — здійснювати заходи щодо забезпечення незалежності суддів.

Депутати Тернопільщини закликали керівництво держави покарати тих, хто знущався над атовцями. Про це йдеться у зверненні до Президента України Петра Порошенка, Генерального прокурора України Юрія Луценка та міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, прийнятому 13 березня на позачерговій сесії обласної ради. «3 березня ветерани та учасники АТО, які з 2014 року захищають нашу країну та її громадян від російсько-терористичної агресії, жорстоко побили, а понад півсотні осіб безпідставно затримали. Верхом прояву цинізму та зневаги до людей, які пройшли пекло війни, не шкодуючи ні життя, ні здоров'я, стало утримання патріотів тривалий час на колінах під об'єктами десятків камер журналістів», — сказано у зверненні.

У 2017 році на Тернопільщині місцеві бюджети зросли на 34,7% до 2,932 млрд гривень. Як повідомляють у відділі організації роботи Головного управління ДФС у Тернопільській області, порівняно з 2016 роком, забезпечено приріст надходжень на 756,6 млн грн. Найбільшу частку надходжень склав податок на доходи фізичних осіб — 1,946 млрд грн. Єдиного податку від суб'єктів малого підприємництва надійшло 436,7 млн грн. Зокрема, у грудні минулого року від платників області до місцевих бюджетів надійшло 313,7 млн грн, це на 81 млн грн більше, ніж у грудні 2016 року. Податку на доходи фізичних осіб у грудні надійшло 250,1 млн грн, єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва — 26,2 млн грн. Надходження акцизного податку з виробництва та продажу підкацізних товарів у грудні 2017 року становили 8,5 млн грн.

У Тернополі 25 березня відбудеться традиційна Хресна дорога. Очолять її владика УГКЦ — митрополит Василій Семенюк та єпископ Теодор Мартинюк. Початок — о 16 год. від площі перед катедральним собором. Далі багатотисячна колона вирушить через вул. Й. Сліпого — на Радську — через Театральний майдан, вул. Замков. і далі назад до храму. На час проведення Хресної ходи вищезгадані вулиці будуть перекриті для руху транспорту.

За продаж підсніжників штрафуватимуть. Щороку в області розробляють спеціальні заходи для запобігання торгівлі рідкісними рослинами — адміністративні відпобігання та штраф від 340 до 510 гривень. Працівники Державної екологічної служби в області застерігають, якщо ж весняні квіти й надалі зриватимуть, то вони можуть взагалі зникнути.

Тема тижня

Ховати будуть по-новому?

«Починаючи з 15 березня, українці не зможуть вільно поховати своїх померлих рідних» — таку інформацію впродовж усього тижня ЗМІ розповсюджували не лише соціальні мережі, а й професійні ЗМІ. Нібто в розпорядку до Кримінального процесуального кодексу є пункт про те, що відтепер без дозволу суду громадяни не зможуть ховати своїх померлих рідних, що поховання стане можливим лише після експертизи, яку має призначити суд. Такого рішення можна чекати три доби, а через завантаженість судів — і довше. А ще зазначалось, що і моргам без судового рішення заборонено приймати тіло. Тому де має перебувати небіжчик впродовж 72-х годин — стало б серйозною проблемою.

Та поки у соцмережах кричать «Зрада!» і називають поправки «радикала» Андрія Лозового «маячнею», юристи заспокоюють — все не так погано, як здається на перший погляд.

Почнемо з того, що процедура поховання небіжчиків, що померли природною смертю, не зміниться. ЗМІ вирвали цитату з контексту, ніби не помітивши в тексті слова, що стосується ще лише тих небіжчиків, «у яких виявлено ознаки насильницької смерті». Іншими словами, якщо людина померла власною смертю — якою процедура поховань була, такою і залишиться.

Згідно із п. 3 розділу II Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України у разі смерті людини за місцем її проживання по узаконеній медичній смерті або підозри на місце проживання фізичної особи наслідком насильницької смерті, що стосується ще лише тих небіжчиків, «у яких виявлено ознаки насильницької смерті». Іншими словами, якщо людина померла власною смертю — якою процедура поховань була, такою і залишиться.

Зміни до Кримінального процесуального кодексу України, які набули надзвичайного розголосу серед ЗМІ, стосуються лише наведених обов'язкових випадків направлення для проведення судово-медичної експертизи та не стосуються усіх померлих.

Так, у пункті 5 розділу IV зазначено, що **обов'язково направляють для проведення судово-медичної експертизи трупи (частини трупів) люди:**

- з ознаками насильницької смерті або підозри на таку смерть;
- смерть яких настала раптово або за нез'ясованих обставин;
- смерть яких настала поза місцем їхнього проживання;
- особу яких не встановлено.

Ось тільки направлення на проведення експертизи видаватиме не слідчий, як було раніше, а суддя. І лише державні лабораторії матимуть право проводити її.

Тобто, з середу березня експертиза проводитиметься виключно за ухвалою слідчого судді після відкриття кримінального провадження, яка прийматиметься за клопотанням слідчого, прокурора або сторони кримінального провадження.

До слова: 14 березня Комітет Верховної Ради з питань забезпечення правоохоронної діяльності **рекомендував парламенту ухвалити за внесу та в цілому кримінальний законопроект №7547 «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, який скасовує «правки Лозового».** Повідомляється, що його висунули на голосування саме 15 березня. Найголовніша його відмінність — він регламентує **призначення експертизи судом лише у випадку економічних та службових злочинів.**

Підготувала Лілія КУЛЕНИЧ.

Податкові новини

Спадщина, отримана від родичів другого ступеня спорідненості, не оподатковується

У 2018 році вперше громадяни, які отримали спадщину від родичів другого ступеня спорідненості, не зобов'язані ані сплачувати податок, ані подавати декларацію про факт отримання спадщини у 2017 році. Про це нагадали у Тернопільській ОДПІ.

До другого ступеня спорідненості належать рідні брати та сестри, бабусі та дідусі (бабуся та мати), онуки. Оскільки податок не стягується, то спадкоємець не повинен проводити оцінку успадкованого майна.

Також за нульовою ставкою оподатковується майно, успадковане особами першого ступеня спорідненості, а це — подружжя (чоловік та дружина), батьки та діти, у тому числі усиновлені.

Гроші, у тому числі отримані від інших (більш далеких) родичів, а також від знайомих, мають сплатити податок.

Якщо такими спадкоємцями не було сплачено податок до нотаріального оформлення об'єктів спадщини, то вони ще й зобов'язані подати декларацію. Також сплатити податок і подати декларацію повинні всі громадяни, які отримали спадщину від нерезидента. Навіть якщо такі нерезиденти є подружжям, батьками, дітьми, бабусями та дідусями.

Податковим кодексом передбачено три види ставок для податку на доходи фізичних осіб: нульова, 5 відсотків та 18 відсотків. При цьому, якщо громадянин успадковує майно від резидента (окрім першого та другого ступеня спорідненості), то сплачує 5-відсотковий податок.

При отриманні на території нашої держави спадщини від нерезидента необхідно сплатити податок на доходи фізичних осіб у розмірі 18 відсотків.

Також спадкоємець зобов'язаний сплатити і військовий збір, який становить 1,5 відсотка вартості успадкованого або подарованого майна. За винятком осіб, які

отримали доходи, що оподатковуються за нульовою ставкою.

Звертаємо увагу, якщо спадкоємцем є резидент України, податок на доходи фізичних осіб та військовий збір мають бути сплачені до нотаріального оформлення об'єктів спадщини, при цьому декларація не подається. В іншому випадку нотаріус не видасть свідоцтво про право наслідування.

У випадку виплату податковим агентом є страхова компанія, а тому подавати декларацію також не потрібно.

Подарунки оподатковуються таким же способом, як і спадщина, за тими ж ставками і на тих самих умовах.

Варто зазначити, що у такому випадку факт дарування не лише квартири, а й іншого майна має бути оформлений відповідним чином. Крім того, для цілей оподаткування має бути проведена оціночна вартість подарунка.

З детальною інформацією щодо форми декларації та порядку її подання на офіційному веб-порталі ДФС України за посиланням: <http://sfs.gov.ua/deklaruvannya-dohodiv-gromadyan-2018>.

Консультації, тренінги та практичну допомогу у заповненні декларацій отримайте у Центрі запобігання платіжним адресою: вул. Білецька, 1. Тел. 43-46-10.

Варто знати

Нові соціальні нормативи користування послугами електропостачання

Управління соціального захисту населення Тернопільської райдержадміністрації інформує, що з 01.01.2018 року згідно з Постановою КМУ від 06.08.2014 р. № 409 встановлені нові нормативи з використання електроенергії.

Так, максимальний розмір становитиме 250 кВт.

Нові соціальні нормативи користування послугами електропостачання наведено у таблиці:

Особливості житлових приміщень	На домогосподарство з однієї особи		Додатково на кожного іншого члена домогосподарства	Максимальний розмір на домогосподарство	
	до 31.12. 2017	з 01.01. 2018		до 31.12. 2017	з 01.01. 2018
Житлові приміщення, обладнані стаціонарними електроплитами, за наявності централізованого постачання гарячої води	130	110	30	250	230
Житлові приміщення, обладнані стаціонарними електроплитами за відсутності централізованого постачання гарячої води	150	130	30	270	250
Житлові приміщення, не обладнані стаціонарними електроплитами за відсутності централізованого постачання гарячої води та газів водонагрівальних приладів	120	100	30	240	220
Інші житлові приміщення	90	70	30	210	190

Кримінал

У Тернополі шахраї придумали нову схему. Будьте обережні!

Правоохоронці закликають бути обережним тим, хто публікує оголошення про втрачені речі чи загубленого домашнього улюбленця. За допомогою цих звернень шахраї обманом видурюють у людей гроші.

У поліції кажуть, що автори оголошення зазвичай одразу ж гарантують винагороду тому, хто знайде втрачену речі, тим самим ризикують стати жертвами аферистів.

25-річна тернополянка загубила собаку і розмістила повідомлення про це в Інтернеті, а також розклеїла оголошення у своєму мікрорайоні. Незабаром зателефонував невідомий і запропонував повернути пса за поповнення його мобільного рахунку на кругленьку суму. Тернополянка зраділа, що зможе побачити свого улюбленця, і не замислюючись пе-

рерахувала обумовлену суму, а коли прийшла до місця, де їй мали передати собаку, не зустріла нікого.

На гачок аферистів ледь не потрапило подружжя тернополян. Родина забула на літній дорозі одного з розважальних закладів дорогоцінну фотокамеру. Коли похилилися — техніки вже не було. Чоловік запропонував, перш ніж звертатися у поліцію, самим розшукати загублену річ.

Оголошення в мережі й обіцяна винагорода швидко дали результат — зателефонував невідомий і слово в слово переказав зміст оголошення: де, що і коли було загублено. Коли ж власник фотокамери попросив назвати марку апаратури, додзвонювач зовнішньо став перечисляти відомі бренди, а тоді запевнив, що не вміє читати англійською. Ще одне уточнююче запитання — і шахрай поклав слухавку.

Студента тернопільського вишу примусово повернули до Польщі

За вчинення хуліганських дій, які відкрито принижували національну честь та гідність українців, а також могли призвести до розпалення національної ненависті, співробітниками СБУ ухвалено рішення щодо примусового видворення з України громадянина Республіки Польща, який навчався в одному із вищих навчальних закладів Тернополя.

Правоохоронцями встановлено, що 19-річний поляк під час відпочинку з друзями у закладі громадського харчування публічно спалив у каміні стилізоване зображення Малою державною Гербою України, що прикривало стіну залу. Зважаючи на відсутність у діях іноземця складу злочину та невідповідність його подальшого перебування в Україні інтересам забезпечення безпеки нашої держави,

12 березня правопорушника примусово повернули на територію Польщі із зобов'язанням в'їзду до України терміном на три роки.

Співробітниками СБУ висловлюють вдячність адміністрації закладу харчування та керівництву вишу, завдяки причетності та патріотичній позиції яких вдалося оперативно розслідувати обставини інциденту.

Сектор взаємодії зі ЗМІ та громадськістю УСБУ в Тернопільській області

Реформи

Із 1 квітня до спеціаліста вузького профілю потрібно мати направлення від терапевта

Початок на стор. 1

Чи покращить ситуацію медична реформа й, зокрема, перебудова первинної лінії чекає час. Тим не менше, на мешканців Тернопільщини запровадження реформи охорони здоров'я. Так, частина послуг має стати безкоштовною.

Отож, безкоштовно невідкладну допомогу надаватимуть в наступних випадках:

- ураження електричним струмом;
- опіки;
- обмороження II-IV ступенів;
- кровотеча;
- отруєння;
- інсульт;
- інфаркт;
- набряк легенів;
- гостра ниркова недостатність.

Первинна допомога, що надається безкоштовно:

- спостереження за станом здоров'я пацієнтів за допомогою різних досліджень, діагностика та лікування найбільш поширених хвороб, травм, отруєння, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів;
- супровід пацієнтів з хронічними захворюваннями;
- надання невідкладної допомоги;
- направлення пацієнта для надання йому вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги;
- проведення профілактики: вакцинація, огляди і дослідження пацієнтів з груп ризику;
- консультування.

У рамках первинної медичної допомоги пацієнти гарантовано і безкоштовно можуть зробити такі дослідження:

- загальний аналіз крові з лейкоцитарною формулою;
- вміст глюкози в крові;
- вміст холестерину;
- аналізи сечі;
- електрокардіограма (ЕКГ);
- мікрогематія макротиння;
- швидкі тести на ВІЛ, вірусний гепатит, сифіліс.

Безкоштовні послуги вузькоспеціалізованих лікарів:

- алергологів;
- венерологів;
- гінекологів;
- кардіологів;
- мануальних терапевтів;
- логопедів;
- нейрохірургів;
- пульмонологів.

ВАЖЛИВО: послуги лікарів будуть безкоштовними тільки в разі наявності направлення від сімейного лікаря.

Підготувала Лілія КУЛЕНИЧ.

Реформи | Медичні облікові форми

МОЗ скасовує талони, диспансеризацію і медичні карти

Міністерство охорони здоров'я з 13 березня скасовує форми первинної облікової документації, які вважає морально застарілими.

Відтепер медичні працівники не зобов'язані заповнювати та зберігати облікові форми, які вже втратили свою актуальність, залишаючись рудиментом радянської паперовоорієнтованої системи охорони здоров'я.

Також Наказом міністерства скасовані талони та звітність щодо диспансерного нагляду. Водночас МОЗ починає перехід на цивілізовану модель викликів лікарів додому, а медична карта дитини для вступу до школи й дитячого садка є відтепер непотрібною. Діти мають пройти тільки звичайний медичний огляд у свого лікаря та отримати стандартну довідку.

Виконував обов'язків міністра охорони здоров'я Уляна Супрун пояснила мотиви цих рішень.

«Диспансеризацію» — регулярний огляд здорових людей — не визнають в цивілізованих країнах світу ефективною моделлю охорони здоров'я. Україна з середини року переходить на модель регулярних скринінгових оглядів груп ризику», — вказала Супрун у Facebook.

Шкільний меридіан

Змагалися юні гуртківці

7 березня на базі Великоб'рківського БТШ було проведено районні змагання із початкового спортивно-технічного моделювання, приурочені відзначенню Шевченківських днів.

У них взяли участь вихованці гуртків початкового технічного моделювання в віці до 10 років, Великоб'рківського БТШ (керівник О.Д. Урманець) та Великоб'рківського БТТШ (керівники Т.І. Саньочка та М.М. Дядько). Головним суддею змагань був методист позашкільного закладу Тарас Богданович Серб. У конкурсі взяли участь 16 гуртківців.

теоретичну підготовку I місце — у Володимира Кваса, II місце — у Валентина Гайдукевич, Станіслав Карпов та Віталій Лотоцький, а III — Олександр Заблоцький.

Під час виготовлення автомобіля «PEUGEOT 405» найкраще впералася Юстина Злонкевич — I місце, II місце — у Дарії Климо, Дарії, а Валентина Гайдукевич,

Владислав Романець, Назарій Вальчишин та Олександр Шулик розділили II місце, Віктор Баран, Володимир Квас та Валерій Веремінський — III місце.

У загальному заліку абсолютними переможцями стали Олександр Заблоцький, Володимир Квас та Віталій Лотоцький.

А в та 15 березня гуртківці захищали честь Тернопільського району на обласних змаганнях із ПТМ.

Ольга Дмитрівна УРМАНЕЦЬ, методист Великоб'рківського БТШ.

Програмою змагань було передбачено: проведення теоретичного заліку, виготовлення моделі транспортного засобу, виготовлення планера та участь у змаганнях на дальність польоту в приміщенні.

У конкурсі «Теоретичний залік» правильно відповіли на тестові запитання Станіслав Карпов, Олександр Заблоцький, Дарія Климо, Валентина Гайдукевич з Великоб'рківського БТШ та Володимир Квас, Дмитро Каплун і Віталій Лотоцький із Великоб'рківського БТТШ. Саме ці учасники потрапили у фінал, де потрібно було розгадати кросворд на технічну тематику. За відмінну

Соломія Миколаїшин і Дмитро Каплун розділили III сходинку п'єдесталу.

Оцінюючи стендову модель планера судді визначили, що найкраще виготовив авіамодель Віктор Баран — I місце, II місце в Олександра Шулика, а III розділили Владислав Романець, Андрій Чабан та Назарій Вальчишин із Великоб'рківського БТШ.

Запекла боротьба між юними авіамодельстами розпочалася під час визначення результатів дальності польотів планерів — найпростіших літаючих моделей. Адже тут, напевно, багато залежить ще й від фортуни. Богиня удачі сьогодні була на боці Олександра Заблоцького — I місце,

Незабутня зустріч

Протягом 2017-2018 навчального року учнівські колективи школи Тернопільського району працюють над реалізацією обласного проекту «Знай наших». Виклики сучасного суспільства ставлять перед системою освіти завдання виховати громадянина-патріотом складовою цього напрямку діяльності є виховання на позитивних прикладах, формування ідеалу українця нової генерації — ініціативної особистості продуктивно-діяльного типу, яка бачить перспективи своєї держави, готова відстоювати її інтереси. Молодим людям необхідні зразки для наслідування, і їх вона може знайти у своєму оточенні, серед успішних земляків. Тому зустріч — ознайомлення учнівської молоді з такими людьми Тернопільщини, які асоціюються з успіхом, є активними, творять добрі справи і нові позитивні сенси.

А основним завданням проекту є створення «Книги історій успішних людей нашого краю» — сучасників, які живуть поряд із нами, розглядають процвітання своєї держави як запоруку власного особистісного розвитку, мають досягнення в різних галузях. Це презентація життєвих історій успіху українців — успішних, впевнених у собі, відповідальних.

У рамках реалізації проекту в Соборненській ЗОШ I-II ст. ім. В. Гарматія відбулася зустріч із відомим археологом, випускником цієї школи Богданом Степановичем Строченем.

Богдан Степанович є людиною щирою і відкритою, завжди радо відгукується на прохання поспілкуватися із підростаючим поколінням. Народився він у селі Чернівців-Руський. 1980 року закінчив історичний факультет Кам'янець-Подільського педагогічного інституту. Працював у школах Тернопільської області, від 1987 року — завідувач відділу охорони пам'яток історії та культури ТОКМ. З 2000-го — директор Тернопільської обласної комунальної інспекції охорони пам'яток історії

та культури. Від 2004-го — директор «ОАСУ «Подільська археологія», дочірнього підприємства Інституту археології НАН України. Досліджує пам'ятки черняхівської та велибарської культур. Автор публікацій з матеріалів розкопок в археологічних та інших збірниках України та зарубіжжя. Учасник наукових конференцій у містах Київ, Кам'янець-Подільський, Львів, Луцьк, Тернопіль, Замостя, Люблін, Жешув. Член редакційної колегії 3-томного енциклопедичного видання «Тернопільщина. Історія міст і сіл».

Заохлюючи була його розповідь про розкопки Тернопільського замку та знайдені там археологічні факти. Соборненській школі є ким пишатися, а учням — у кого вчитися. Спасибі, Богдане Степановичу, за незабутні зустрічі.

Оксана Степанівна ВОЛОШИН, педагог-організатор Соборненської ЗОШ I-II ст. ім. В. Гарматія.

3 архівів СБУ

ВОНИ СТАЛИ ПРИКЛАДОМ БЕЗКОРИСЛИВОЇ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ

Продовження, початок у № 10

З приходом большевиків у квітні 1944-го року умови, в яких доводилося вести національно-визвольну боротьбу, суттєво погіршало. ОУН-УПА потрібно було переорганізувати та пристосувати до нових реалій. Діяльність підпільників стала ще більш законспірованою, а приводів для невдоволення стало набагато більше, ніж було при поляках чи німцях... Окрім постійної боротьби з ворогами народу та пошуку шпигунів, які вбачалися радянській владі буквально скрізь, большевики почали активно створювати колгоспи, збирати державні війська. Передплата цінна воєнна переписка вважалася номінальною вартістю. Більшість робітників і службовців передплачували облігації на суми, що дорівнювали їхньому місячному заробітку.

У таких ситуації єдиними захисниками для українського селянина були члени місцевих осередків ОУН-УПА. Нехай цей захист не міг адекватно протистояти червоному монстру, але це був єдиний спосіб хоча б явськості жити, відтермінувати встановлення колгоспу, помститися клятому дільничному за його беззаконня чи втихомирити занадто активного «істрєбка».

Такий своєрідний щит був і у жителів села Домаморичі та прилеглих сіл, на території яких здійснювала свою діяльність бойова група, яку на той час очолював підрайонний провідник УПА «Летючий». Через високий рівень вдальності конспірації про нього відомо небагато та все-таки, «перелопативши» зо два десятки справ, дещо вдалося встановити. Сарматюк Степан народився 1901 р. в с. Чернилівка Підволочиського р-ну.

Замолоду цікавився культурою власного народу, в 1931 задорученням організації виїхав на східно-українські землі для розбудови підпілля, згодом був заарештований ППУ і заслан на Сарматюк. Йому вдалося звідти вибратися і повернутися у Галичину, далі весь час активно працював в ОУН. Жив напівлегально в Козлівському районі. За німецької окупації був адміністратором гестапових ком у Кізілові. Однак після за підозрою його в революційній роботі, і він пішов у підпілля. Був середнього зросту, худорлявий, мав густе темне волосся, особливою прикметою була відсутність мизинця на правій руці. Командував загonom з 10-12 бійців, який базувався у згаданому підрайоні. 6.12.1946 р. трагічно загинув біля села Городище Велике (працюючи коло будови крівики, мав у кишені гранату, яка вибухла...)

Відомо, що до його бойовики належали:

«Крук» — Стефан Теодорович Касперський, уродженець та житель села Домаморич, загибав під час проведення військово-чекістської операції у 1946 р.;

«Чорнота» — Ярослав Михайлович Полигач, уродженець та житель села Домаморич, вбитий у ході військово-чекістської операції у 1950 р.;

«Грушка» — Ярослав Васильович Ладика, уродженець та житель с. Домаморич, вбитий 17.08.1946 р. (Однак є й інші

дані. Докладніше — в матеріалі «Кожен із них став для нас героєм»);

«Іскра», «Гордій» — Степан Антонович Маркіза, 1909 р. н., уродженець та житель села Довжанка (детальніше познайомимо читача з його життєписом у нарисі про національно-визвольні змагання у селі Довжанка);

«Марко» — Микола Васильович Сагадин, 1920 р. н., уродженець та житель с. Кутківці, жахливо закатований москалями 19.08.1946 р.;

«Кармелюк» — Степан Лобачевський, уродженець с. Озерна, вбитий в 1951 р.;

Шуган, загинув під час військово-чекістської операції в 1950 р.

Здебільшого діяльність націоналістів у 1944-1949 рр., за винятком окремих збройних протистоянь, характеризується активним проведенням довгострокових акцій щодо знищення колгоспного майна, розправ над радянським активом, постійними переховаваннями, побудовою нових крівок та схронів.

У таких умовах необхідно було підтримувати тісний зв'язок між роз'єднаними підрозділами як у межах одного підрайону, так і контактувати та узгоджувати свої дії з вищим керівництвом. Крім

бецький — керівник районного осередку ОУН. Наприкінці лекції він попросив Марію та ще кількох дівчат затриматися. Під час розмови розповів про діяльність Організації українських націоналістів, пояснив, що це — єдиний острів надії для українського патріота. На завершених своєї полум'яної промови він запропонував дівчатам приєднатися до боротьби за вільне майбутнє своєї багатостраждальної країни. Звичайно, почувши такі солодкі для кожного патріота слова, молоді не могла не погодитися. Так Марія стала членом ОУН та отримала позивний «Друга». Протягом

Навесні 1945 року, перед Великоднем, знаючи, що брат разом із хлопцями перебуває у селі Покропівна, й вирішила його провідати. Там познайомилася з його товаришами «Тихим» (референт СБ УПА на Козлівщині), «Летючим» та іншими. Вислухавши розповідь Марії про її поневіряння і заручившись згодою «Летючого», хлопці запропонували їй піти до них у загін. Марія пообіцяла подумати. Домовилися зустрітися через тиждень. Проте через засідку НКВС довелося «заягти», тож зустріч не відбулася.

Приблизно через місяць «Летючий» знайшов її сам. Повідомив, що з метою конспірації і базується тепер у крівиці неподалік Домаморича. Для Марії він підшукав надійне місце в одній з місцевих жителок — Софії Стефанівні Сворині (28.04.1929 р. н.), уродженки та жительки села Домаморич.

На початку 1945 року «Летючий» прийшов до Софії разом із побратимами, серед яких були й місцеві «Крук» та «Чорнота». Власне, вони й відреконстрували її свого часу «Летючому», як надійне та ревною місце. Впустила до хати, нагодувала, ще й із собою харчів дала. Її завданням як члена організації було здійснювати зв'язок «Летючого» із районним провідником Козлівщини «Нечаєм» (Ярослав Дідик, ймовірно, уродженець села Великий Глибочок, вбитий під час військово-чекістської операції на хуторі Драгоманивка Козівського району у червні 1947 року. Разом із ним загинув окружний провідник «Шах» (Ярослав Бабій). Зокрема, потрібно було повідомляти одному про місце перебування іншого. Також до неї приходили особисті зв'язкові «Нечая», приносили кореспонденцію, яку необхідно було доправити до адресата.

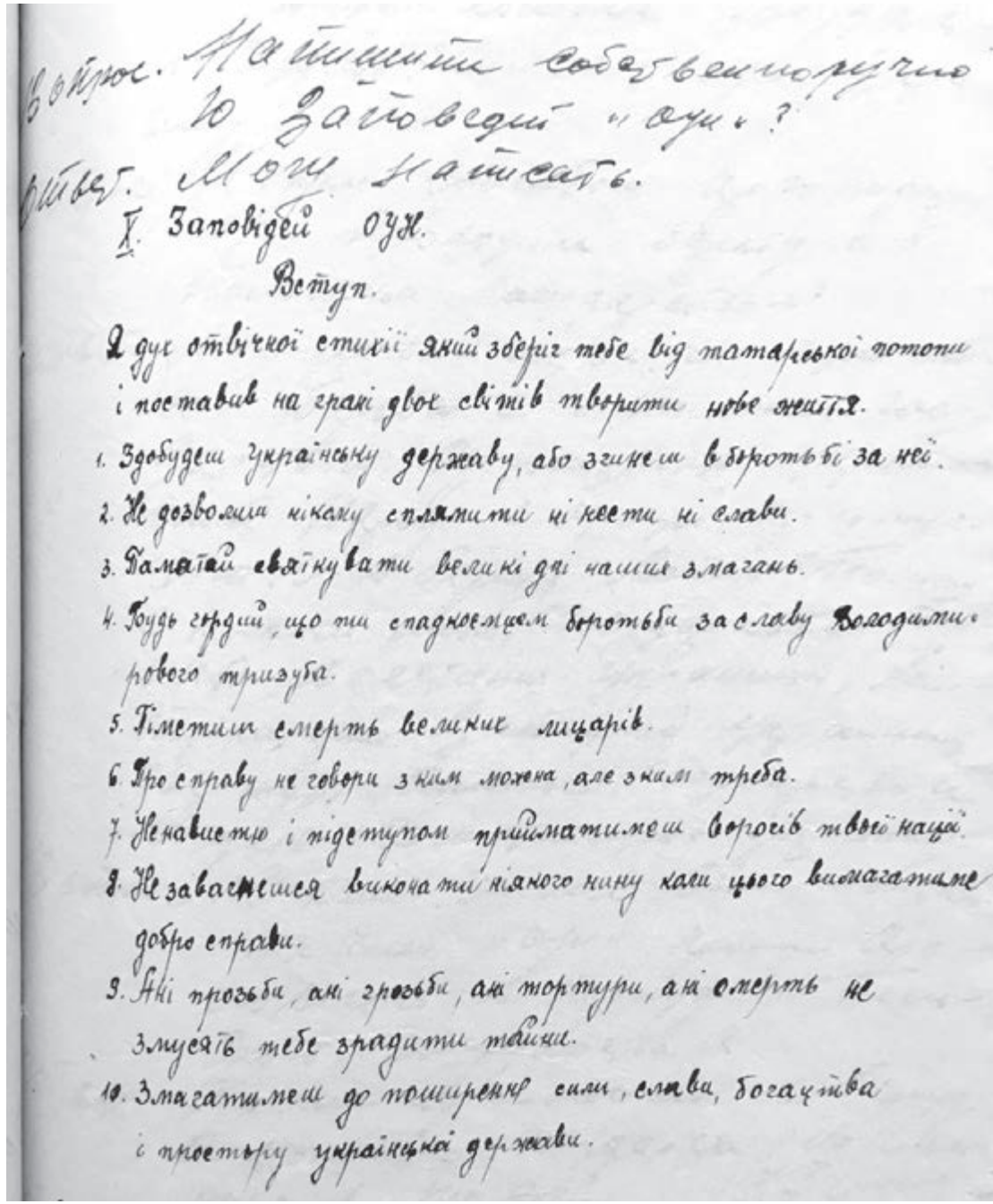
Наприкінці жовтня 1945 року у супроводі «Крука» Марія прийшла до Софії Сворині, з якою їй довелося пережити багато горя...

А поки познайомилася, розповіли одна одній про себе, про життя... Спільних інтересів, поглядів та справ було багато, ось і потоваришували. Одного разу «Летючий» розказав, що вони організували дві нові крівки. Одна — неподалік старого цвинтаря в Домаморичах, інша — на хуторі Заруда, неподалік Довжанки, на полі місцевої жительки Ольги Коберник. Цю інформацію треба було передавати «Нечаю».

Перед Різдом 1946 року вкотре прийшов «Летючий». Проте цього разу він був збентежений, навіть від вечери відмовився. Нічого не пояснюючи, сказав дівчата: «Завтра вранці потрібно покинути село».

...Не встигли. З самого ранку 5 січня 1946 року співробітники МДБ разом із військовими загримали Софію Сворині та Марію Гураль.

Служба у справі М. В. Гураля тривало три тижні (!!!). 28 січня 1946 року військовий трибунал військ НКВС Тернопільської області визнав її винною та засудив до 10 років таборів. Відбувала покарання в КОМІ АРСР, звільнена з табору 23 березня 1955 року та направлена на поселення в місто Інта, де й перебувала до 25 квітня 1956 року. Подальша доля невідома.

Фрагмент протоколу допиту

«Гроза» — Григорій Матвійович Січкоріс, 29.11.1945 р. захоплений у крівиці біля с. Довжанки. Щоб не потрапити в руки катів та не віддати таємниці і друзів, застрелився;

«Свій» — Ярослав Семенович Буяр, уродженець та житель села Пронятин, в жовтні 1945 вбитий у селі Глядки;

«Богдан» — Стефан Бучинський, вбитий у 1948 р.;

«Вітер» — Васильович Гураль, 1928 р. н., уродженець села Козлів, із матеріалів справи відомо, що був запідозрений СБ УПА у зраді та вбитий у 1946 р.;

Василь Петрович Стець, уродженець с. Кутківці, прийшов «з явкою» до органів НКВС, після чого був вбитий за наказом СБ УПА в квітні 1946 р.;

«Гайдук» — Іван Онуфрійович

того, аби не наразитися на облаву, потрібно було володіти інформацією про наявність каральників в окрешних селах. Та й питання забезпечення харчами також для виконання таких завдань активно почали використовувати молодих учасників патріотичного руху, завчасно завербованих та підготовлених.

Однією з таких молодих патріоток стала уродженка Козлова, Марія Василівна Гураль, 1924 р. н. Під час німецької окупації разом із братом (вище згаданий боєць групи «Летючого» — «Вітер»), відвідували читальню місцевої «Просвіти», яка розташовувалася у клубі, співали в церковному хорі. У серпні 1942 року на чергове заняття у «Просвіту» прийшов уже відомий нам дяк Михайло Ястре-

1942-1944 рр. виконувала різні доручення керівників, збирала харчі та гроші для упівців, відвідувала збори, виконувала функції зв'язкової. У лютому 1944 року, за вказівкою Ястребського, поїхала на курси санітарок у Зборівський р-н. Закінчила також курси стенографісток. Восени 1944 року її викликали в районний відділ НКВС та повідомили, що виселять із кватири, оскільки її брат, Василь Гураль, — член «банди УПА». Марія змушена була переїхати до тітки в с. Домаморич. Згодом перейшла на легальне становище, оскільки поширювалися чутки, що сім'я членів ОУН-УПА будуть виселяти «на білі ведмеді». Так, постійно переховуючись то на стрісі, то в stodolі, живучи то в тітці, то у її сусідів і знайомих, Марія пережила зиму.

Життя — це безмежне небо, на якому щомиті то спалахують, то гаснуть зірки людських долей. Одні з них тьмяно блимають, а інші яскраво горять, ведучи за собою мільйони, освітлюючи їм шлях та вказуючи дорогу. Такою яскравою зіркою в нашій історії та літературі є геніальний пророк, майстер художнього слова, співець правди Тарас Шевченко. Щороку в березні в кожному куточку української землі вшановують пам'ять Кобзаря. У освітніх закладах, бібліотеках, клубах Тернопільського району також відбулися урочистості, присвячені 204-й річниці від дня народження українського поета, письменника, художника, громадського діяча, філософа, політика, фольклориста, етнографа та історика — Тараса Шевченка.

Ти нам залишив прагнення високі,
Шляхи священні, по яких іти.
Твого сумління й мужності уроки
Ми бережемо і будемо берегти.

Микола Палієнко

І генії вміють кохати!

У центральній районній бібліотеці смт Великі Бірки відбулося мистецьке дійство «Сага кохання Тараса Шевченка». У заході взяли участь ведучі Назарій Яциковський, Тетяна Козак, Ірина Михальчук, читець Юлія Сушко, викладач Великобірівської музичної школи Галина Нижник, головний спеціаліст відділу культури Тернопільської РДА Любов Шарган та учасники народного аматорського вокального жіночого ансамблю «Соломія» Великобірівської музичної школи.

Гості свята мали змогу послухати опоезовану, романтичну розповідь про жінок, які відіграли вагомий роль у житті українського поета й художника Тараса Шевченка. Звучала поезія Кобзаря та пісні на його слова. Особливу атмосферу, наповнену відчуттям свята і весни, створила директор централізованої бібліотечної системи Тернопільського району, режисер дійства Ольга Василюк.

Голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похилій подякував за цікавий захід. «Ще з раннього дитинства, шкільної партії мудрого батька та хороших вчителів

прищепили нам любов до Шевченкового слова, — сказав голова РДА. — Як і 200 років тому, так і сьогодні, воно актуальне. З нього, як і з безсмертної Біблії, черпаємо мудрість, вчимося жити, боронитися від ворогів, знаємо, що «в своїй хаті — своя правда». Нині на цьому дійстві для багатьох чи не вперше відкрився інший Шевченко — чуттєвий, романтичний. Ми довідалися, які прекрасні, багаті та знатні жінки були закохані у нашого поета й художника. Воістину, генії — це звичайні люди, які творили, закохувалися, помилялися, страждали. Були щасливими та нещасливими водночас».

Голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко, щиро захоплений дійством «Сага кохання Тараса Шевченка», зауважив: «Поезія Кобзаря знайшла відгук у багатьох народів світу. Його слово звучить на всіх континентах. Ми вважалося раз на століття, а їх талант, життєвий шлях, часто страдницький, — дороговказ для мільйонів. «Заповіт» Тараса Шевченка перекладено 150 мовами світу, він став бойовим закритом до боротьби для багатьох народів, яких гнобили, які були підневільні. Сьогодні нам розповіли про Тараса Шевченка як про людину, яка вірила та мріяла про велике кохання. Ми дізналися про жінок, які дарували поету це прекрасне почуття. Перед нами постала особа витончена, ніжна, романтична. Дякую за змістовний проведений час, поезію, музику».

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело».
Фото Ярослава Старєправо.

Хай Шевченко буде з нами щомиті

У соцмережах організували флешмоб «Молодь читає Шевченка». Долучитися до нього міг кожен. Для цього потрібно було записати на відео улюблений вірш поета і поширити запис з відповідними хештегами у соціальних мережах.

Учасниками флешмобу стали і читачі Романівської сільської бібліотеки — Ангеліна Ворожбит, Арсен Заремба, Анна Закусило, Людмила Ханас.

Також у неділю в бібліотеці відбувся вечір пам'яті Кобзаря, в якому взяли участь юні пошанувачі Шевченкового слова. Учні початкових класів Романівської ЗОШ І ст. декламували улюблені вірші. Крім цього, діти мали змогу переглянути книжкову виставку «Тернистими шляхами долі», звідки дізналися цікаві факти про геніального митця та його творчий спадок.

Запрошуємо всіх бажаючих вшанувати пам'ять Т. Шевченка в стінах нашої бібліотеки, перечитуючи, вивчаючи і досліджуючи його багатогранну і самобутню творчість.

Зоряна МУЛТАН, бібліотекар с. Романівка.

«Наша дума, наша пісня — не вмере не загине»

Таку назву мав вечір, що відбувся у бібліотеці села Драганівка.

Захід організували для людей похилого віку. Його підготувала і провела завідувача бібліотекою Оксана Борух, завідувач клубу Наталя Бузька.

Завідуюча клубом та користувачі бібліотеки — активні учасники художньої самодіяльності. Софія Рудакевич, Олена Романчук, Еліна Глаз, Олена Борух та Іасія Горпечька поезіями Кобзаря та розповідями про його тернистий шлях зігрівали серця присутніх. Особливо зворушив глядачів виступ юних бандуристок, які виконували пісні на вірші Т. Шевченка.

За філіжанкою гарячого чаю соціальні працівники мали змогу поспілкуватися із присутніми.

Усі були дуже вдячні за тепле спілкування.

Нас єднає Шевченкове слово

7 березня в Почапінській бібліотеці-філії відбувся тематичний вечір «Між пензлем і словом».

Вшанувати світлу пам'ять поета на запрошення соціального працівника Ориси Іванівни Забанджали прийшли старші жителі села, настоятель церкви отець Тарас, представники соціальної служби Тернопільського району.

Розпочав захід бібліотекар сільської читальні Христина Баран. Учні Почапінської ЗОШ І-ІІІ ст. Ангеліна Дубас, Анастасія Стецик, Ліля Козюра розповіли про цікаві факти з життя поета, а також прочитали уривки з поем безсмертного Кобзаря. Доповнила дійство книжкова виставка «Нас єднає Шевченкове слово». А найбільше розчули гостей виступ бандуристки Софії Рудакевич.

Христина БАРАН, бібліотекар бібліотеки-філії с. Почапінці.

Учасники тематичного вечора «Між пензлем і словом»

Учасники заходу (зліва направо): завідувача бібліотекою Почапінською ЗОШ І-ІІІ ст. Тетяна Дубас, учениці 8 класу Ліля Козюра, Ангеліна Дубас, Анастасія Стецик, Софія Рудакевич, бібліотекар сільської бібліотеки-філії Христина Баран.

Шевченковий геній в віках не старіє

Він був сином мужика і став володарем в царстві духу.
Він був кріпаком і став велетнем у царстві культури.

Іван Франко

9 березня в Почапінській ЗОШ І-ІІІ ст. відбулася урочиста лінійка.

Ведучими були учениці 8-Б класу Анастасія Стецик та Ангеліна Дубас. Душевно та проникливо прочитала вірш «Доля» учениця 9-го класу Інна Головата. Книжкову виставку «Бути людиною» оформила шкільний бібліотекар Тетяна Миронівна Дубас. До організації заходу долучилися педагог-організатор Марія Леонідівна Крамар та соціальний педагог Світлана Анатоліївна Піговська.

Тетяна ДУБАС, завідувача бібліотекою Почапінської ЗОШ І-ІІІ ст.

Учасники урочистої лінійки (зліва направо) соціальний педагог школи Світлана Анатоліївна Піговська, педагог-організатор Марія Леонідівна Крамар, учениці Дубас Ангеліна, Стецик Анастасія, Головата Інна, завідувача бібліотекою Почапінської ЗОШ І-ІІІ ст. Тетяна Миронівна Дубас.

Ми тебе не забули, Тарасе!

7 березня 2018 року в Білецькій ЗОШ І-ІІ ступенів відбувся важливий захід «Тернистими шляхами долі...»

Учні ознайомилися із творчою спадщиною Шевченка, силою і глибиною його поетичного слова. На заході звучали поезії та пісні на слова Кобзаря, було показано презентацію «Геній України». У школі організували виставку творів про Т. Шевченка, провели інформаційні хвилини, бінарний урок з української літератури та англійської мови «Садок вишневий коло хати...», конкурс малюнків «Ми тебе не забули, Тарасе!»

Свято організували учні школи під керівництвом вчителя української мови та літератури О. Р. Мартинюк, вчителя англійської мови Л. І. Бачун та педагога-організатора Н. В. Булашової.

Такий правдивий у словах і в житті

*Зітхнув Тарас, пустив сльозину,
Сховав за пазуху «Кобзар»,
Немов ображену дитину,
Свій величавий Словодар...*

*Світлана Гармаш-Гуменна,
с. Малий Ходачків*

Шевченко... Такий емоційний у поетичних творах; такий глибокий у мистецтві; такий правдивий у словах і в житті... Його пророчі звернення стали для українців бронєю в боротьбі зі злом і неправдою.

У клубі села Костянтинівка Тернопільського району завідувача клубом Олександра Михайлівна Пиндус організувала виставку Шевцевих творів (його учасниками були Анна Осауло, Юлія Хрущ, Вікторія Сапила, Тетяна Лавус, Тарас Лавус та Анна-Марія Кияр); підготувала літературно-музично композицію «Не згадати Кобзаря». Діти та дорослі славили поета піснями: «Думи мої, думи», «Тополя», «Де сходить сонечко раненько», «На високій дуже кручі». На святі був присутній парох села о. Василь Сліпчук, який розповів про Василя Сліпчука, статі поета та пам'яті про нього. Отець любить читати твори Шевченка та багато знає напам'ять.

Олександра Пиндус вже довгі роки підтримує зв'язки з вихідцями із с. Костянтинівка, які проживають в Канаді й беруть активну участь у житті рідного села. Мар'ян Штика та його сім'я, а також багато інших українців,

які перебувають за межами Батьківщини, мали можливість поспілкуватися з Тарасом. Життя Кобзаря продовжується в кожному з нас...

*Поет став морем. Далеч степова
І хмарочоси, й гори — ним залиті.
Бунтують хвилі — думи і слова,
І сонце генія Шевченка, іван Драч*

(«Смерть Шевченка», Іван Драч)

Любов до України не вимірюється лише словами. Діла наші за нас промовляють... Плекаймо звичаї і традиції свого народу! З нами слово Шевченка, правда і Бог!

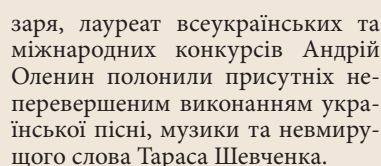
Жанна Басюк, заступник директора з виховної роботи Малоходачківської ЗОШ І-ІІІ ступенів.

Патріотична музика — до душі кожному українцеві

Коли минулого року артисти академічного камерного хору Тернопільської обласної філармонії виступали у селі Плотича, тут тривала реконструкція місцевого клубу. Сільський клуб Євгена Грицишина пообіцяв, що якщо обов'язково запросять в день народження українського поета та художника Тараса Шевченка. Жителям Плотичі, гостям та артистам було приємно в оновленій залі, де все зроблено не лише добротливо, а й з любов'ю.

«На ремонт нашого клубу витрачено один мільйон гривень, — розповідає сільський голова Плотичі Євген Грицишин. — Переважно це — власні кошти, 300 тисяч надано з районного бюджету. Мищення бібліотеки, поставили два котли (газовий та твердопаливний), капітально відремонтували приміщення, оновили сцену, глядацьку залу, гримерню, залу для репетицій, закінчуємо реконструкцію фасаду. Коштів не шкодуємо. Бо все це — для наших людей. Вважаю, що українська культура саме з села і розпочинається. І молодим, і дорослим приємно відпочивати тут, перебуваючи у такому затишному, ошатному приміщенні».

Артисти академічного камерного хору Тернопільської обласної філармонії завітали до Плотичі з прем'єрою історичної «Віють вітри». Патріотична, народна музика — до душі кожному українцеві. Усі артисти академічного камерного хору філармонії, зокрема хормейстер Андрій Голодрига, головний диригент Максима Шпина, солісти — заслужена артистка України Оксана Скрипчук, артистка Наталя Гоцик, бандуристка Уляна Перхалюк, Богдан Коропецький, читець поезії Коб-

заря, лауреат всеукраїнських та міжнародних конкурсів Андрій Оленін полонили присутніх неперевершеним виконанням української пісні, музики та невмирущої слова Тараса Шевченка.

«Народна музика живе тисячоліттями, а слово Кобзаря актуальне, як ніколи, адже боротьбу за українську незалежність продо-

вжують нині наші воїни на сході України», — сказав завідувач клубом у Плотичі Богдан Бугай.

Начальник концертного відділу Тернопільської обласної філармонії Василь Івасечко, дякуючи жителю села Плотича за теплий прийом, нагадує: «Для кожного українця, християнина головними книгами є Біблія та «Кобзар» Тараса Шевченка. Саме завдяки українській культурі збереглася нація. Тож підтримуймо наше культурне національне надбання, збагачуймо та передаваймо його нашим дітям та онукам».

Галина ЮРСА — ТРР «Джерело». Фото автора.

Не змовкне ніколи Тарасова ліра

11 березня у клубі с. Малий Ходачків відбувся творчий вечір.

Ведучі дійства Катерина Саламандра та Ліля Турчин розповіли про життєвий і творчий шлях Кобзаря. Учні місцевої школи відтворили уривок з його поеми «Великий льох». Аня Осауло декламувала поезію «У неоналу не гуляй». Задумавши солістка Софія Попів. Різними мовами світу звучав «Заповіт» Кобзаря у виконанні читців Марії Гудь, Галини Жондло, Святослава Янківа, Христини Плуговської, Жанни Басюк, Тетяни Тихонюк.

Особливого настрою додав виступ танцювального ансамблю «Викрутас» (балетмейстер Оксана Яцишин) з композицією «Думи мої». Патріотичні українські пісні на слова Шевченка подарував жіночий вокальний ансамбль «Ходоки» під керівництвом заслуженого працівника культури України Михайла Полюги. В'язанку поезій Шевченка прочитав Михайло Івасечко.

У рамках заходу діяли виставки — збірок поезій Шевченка та малюнків до його поезій, виконаних

учнями початкової Малоходачківської школи І-ІІІ ступенів. Усі юні митці нагороджені грамотами «Найкращі художники Шевченкового слова». Завідувача бібліотекою-філією Христини Плуговської провела вікторину для глядачів на знання віршів Кобзаря. Переможці були відзначені грамотами. Сільський голова Володимир Береза подякував усім за участь у заході.

Читаймо Шевченка, заглиблюймося в його творчість, переосмислюймо її ідейне тло, адже геній поета — невичерпний.

Марія ПОПІВ, депутат Малоходачківської сільської ради.

«Я так її люблю, мою Україну убогу»

11 березня 2018 року в Гаях-Шевченківських відбулося свято «Я так її люблю, мою Україну убогу».

До присутніх звернувся сільський голова Богдан Брич, а о. Володимир відслужив поминання панакхиди. До підніжжя пам'ятника Тарасу Шевченку діти поклали квіти.

На святі звучали вірші та пісні Т. Г. Шевченка у виконанні зведеного хору православної та греко-католицької церков. Особливо трепетно виконали твори українського генія учасники хорової класу. Юні артисти були одягнені в нові концертні костюми, пошиті за кошти сільської ради. Організувала свято керівник дитячого хорового класу Тетяна Миколаївна П'ятничка.

ПОНЕДІЛОК 19 БЕРЕЗНЯ

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Monday, March 19, including programs like 'Хіт Паралімпіади', 'Світло', 'Сніданок з 1+1', 'Інтер', 'ICTV', 'СТБ', 'НОВИЙ КАНАЛ', 'ТЕТ'.

ВІВТОРОК 20 БЕРЕЗНЯ

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Tuesday, March 20, including programs like 'Чорний Джек', 'Сніданок з 1+1', 'Інтер', 'ICTV', 'СТБ', 'НОВИЙ КАНАЛ', 'ТЕТ'.

СЕРЕДА 21 БЕРЕЗНЯ

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Wednesday, March 21, including programs like 'Чорний Джек', 'Сніданок з 1+1', 'Інтер', 'ICTV', 'СТБ', 'НОВИЙ КАНАЛ', 'ТЕТ'.

ЧЕТВЕР 22 БЕРЕЗНЯ

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Thursday, March 22, including programs like 'Чорний Джек', 'Сніданок з 1+1', 'Інтер', 'ICTV', 'СТБ', 'НОВИЙ КАНАЛ', 'ТЕТ'.

П'ЯТНИЦЯ 23 БЕРЕЗНЯ

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Friday, March 23, including programs like 'Чорний Джек', 'Сніданок з 1+1', 'Інтер', 'ICTV', 'СТБ', 'НОВИЙ КАНАЛ', 'ТЕТ'.

СУБОТА 24 БЕРЕЗНЯ

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Saturday, March 24, including programs like 'Чорний Джек', 'Сніданок з 1+1', 'Інтер', 'ICTV', 'СТБ', 'НОВИЙ КАНАЛ', 'ТЕТ'.

НЕДІЛЯ 25 БЕРЕЗНЯ

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Sunday, March 25, including programs like 'Чорний Джек', 'Сніданок з 1+1', 'Інтер', 'ICTV', 'СТБ', 'НОВИЙ КАНАЛ', 'ТЕТ'.

Все буде смачно

Коренеплід, від якого відмовлятися не слід

Суп із селерою по-румунськи

Знадобиться: 50 г вареної кукурудзи (замороженої або консервованої), 1-2 картоплі, по 1 шт. цибулі, моркви, кореня селери і петрушки, 1 ч. л. олії, зелень (сушена або свіжа), сіль.

На овочевому бульйоні зварити до напівготовності картоплю. Цибулю, моркву, коріння селери і петрушки дрібно порізати, пасерувати, додати в суп разом із кукурудзою, відварити до готовності картоплі. Перед подачею посипати зеленню.

Салат зі смаженої селери

Знадобиться: 1 великий корінь селери, 1 яблуко, 2 невеликих квашених огірки, зелень (свіжа або сушена), олія, лимонний сік.

Селеру порізати до золотистого кольору. Яблуко нарізати смужками і скропити лимонним соком. Огірки – соломкою. Все змішати, додати олії. Зверху можна посипати кмином або дрібними горіхами і насінням — соняшниковим чи гарбузовим.

Селера в гострому соусі карі

Знадобиться: 100 г олії, 1 великий корінь селери, по 1 ст. л. карі й насіння гірчиці, сіль, перець.

Помити й очистити селеру, нарізати дрібними кубиками. У суху розігріту сковороду викласти насіння гірчиці, протягом 1 хв. прогріти, перемішуючи, всипати карі, додати олію, тушкувати півхвилини на середньому вогні. Далі викласти селеру на деко, полити соусом, посолити, поперчити, запекти в духовці, розігрітій до 210 градусів, упродовж 45 хв., відшпугуючи кожні 10 хв. для рівномірного пропикання.

Селера в томатно-майонезній соусі

Знадобиться: 6 коренів селери, 4 помідори або 2 ст. л. томатної пасты, 3 ст. л. олії, по 1 ст. л. цукру і борошна, пісний майонез, петрушка, кріп, сіль.

Очищену селеру нарізати дрібними кубиками, обсмажити на олії, додати порізані по-

мова про селеру. Страви з неї не лише по-особливому смачні, а й дуже корисні. Це — цілюща рослина, яку використовував у своїй практиці ще Гіппократ. Багато сучасних лікарських засобів від безсоння і стресів, навіть антидепресантів, а також для боротьби із зайвою вагою містять екстракти з селери. Також селера нейтралізує канцерогени, що містяться в тютюновому димі.

У цій добірці ми зібрали рецепти пісних страв із кореня селери. Вони надзвичайно актуальні для організму, коли потрібно збільшити кількість поживних речовин.

мідори, попередньо очищені від шкірки, чи томатну пасту, посипати борошном, посолити, перемішати і тушкувати під кришкою до готовності. Готову страву заправити пісним майонезом, цукром, зеленню.

Селера, тушкована з картоплею

Знадобиться: 400 г картоплі, 1 великий корінь селери, 1 цибулина, 2-3 ст. л. олії, 1 ст. л. свіжого або сушеного чебрецю, сіль.

Селеру, картоплю і цибулю нарізати кубиками, викласти на сковорідку з розігрітою олією, всипати чебрець. Смажити 3-4 хв. до м'якості цибулі, помішуючи, додати селеру і картоплю, тушкувати 15-20 хв. на слабкій вогні доливати гарячу воду. Готові овочі посолити.

Овочева рагу з селерою

Знадобиться: 300 г картоплі, 200 г селери, 100 г цибулі, 100 г моркви, 50 г олії, часник, сіль.

Нарізану кубиками картоплю

покласти в окріп. Дрібно нарізати цибулю, селеру. Моркву натерти на тертці. Посмажити овочі на олії, за 1-2 хвилини до готовності картоплі додати в каструлю і посолити. Кип'ятити дві хвилини, заправити часником.

Селера, фарширована грибами

Знадобиться: 3 кореня селери, 300 г печериць, 1 цибулина, 3 ст. л. олії, сіль, перець, чебрець.

Селеру вимити, очистити й ошпарити в підсоленій воді (приблизно 10 хвилин). Розрізати навпіл, вийняти середину, залишивши стінку, завтовшки 1 см. Серединку подрібнити. Гриби натерти на крупній тертці. Цибулю нарізати дрібною терткою. На сковорідці розігріти олію і смажити гриби разом із цибулею, поки не випарується сік. Приправити сіллю, перцем і чебрецем, змішати з подрібненою селерою.

Деко викласти пергаментним папером або фольгою. Мисочки

з селери наповнити підготовленим фаршем і запікати 25 хвилин за температури 180°. Перед подачею можна присипати підсмаженими тертими сухарями.

Пісний салат із квасолі й селери

Знадобиться: 1 склянка відвареної або консервованої квасолі (білої чи кольорової), 1-2 морквини, 1 корінь селери, олія, гірчиця, цукор, сіль, оцет, спеції.

Зварити попередньо замочену квасолу, відкинути на друшляк. Відварити і нарізати дрібно моркву. Нашаткувати тонкою соломкою (можна на тертці для моркви по-корейськи) корінь селери.

Все змішати і заправити соусом. Для його приготування гірчицю, цукор, сіль розтерти, поступово підливаючи необхідну кількість олії, наприкінці додати оцет до смаку і будь-які приправи.

Смачного!

НАСІННЯ

багаторічних трав, конюшини, люцерни, буркуну, кукурудзи, кормових бур'яків, сидеральних та медоносних культур

Послуги з очищення насіння

ПП «Тернопільнасілля». с. Івачів Долішній, вул. Бригадна, 2/6
тел. (0352) 29-61-96, 29-61-41, 067 909-01-90, 067 742-19-34,
097 299-39-99, 050 377-24-84. e-mail: nasin76@ukr.net

СУМІШІ

трав'яні для пасовищ та сінокосів, газонні усіх видів

Низькі ціни!

Знижки

для гуртових покупок!

ТЕРНА
КРЕДИТНА СПІЛКА
terna.ua
КРЕДИТИ

Тернопіль,
вул. Коперніка, 3, оф. 23
(097) 222-7777, (0352) 52-88-22

Ліц. №17ЕХ-17 вид. 18.04.2017 №2344КУ вид. НКДРСРФП

Перший виробник жалюзі в Тернополі

ПП "ВІКТОР" Сприятливі умови для дилерів
РОЛЕТИ ТКАНИННІ
РИМСЬКІ ШТОРИ
ЖАЛЮЗІ

м. Тернопіль,
вул. Микулинецька, 46-Б
т.ф. (0352) 25-48-97,
(098) 620-82-24

Куплю
ЗЕМЛЮ,
ГОРОДИ

Надаємо юридичну допомогу в переоформленні документів на землю: спадщина; сертифікати; приватизація; гродифікація

тел. 096 261 31 28

Добрі справи

Радість у «Світі малечі»

У селі Ігровиця так довго очікували на відкриття дитячого садочка, що коли ця мрія два роки тому на решті здійснилася, вирішили не чекати ювілею, а щороку відзначати цю подію як знакову у житті села.

Директор дитячого садочка «Світ малечі» Світлана Містерман розповідає, що нині у закладі виховується 42 дитини, планують відкривати нові групи. «Якщо ми колись лише мріяли про дитячий садочок, то нині відчули, що нам тут стало вже тісно, — усміхається Світлана Степанівна. — Хочемо розширити кімнату для ігор, не вистачає спортивної та музичної зали. Для дітей з раннього дитинства важливо створити сприятливі умови для розвитку. Тоді кожен із них уповні розкриє себе. У мене хороша команда. Це — молоді вихователі Валентина Чабан та Ольга Стецюк, які вчать і навчають, щодня мають нові ідеї. Кухар Зоряна Мокрицька смачно готує, інші працівники забезпечують добробут, порядок, безпеку тощо. Вдячна за допомогу сільському голові Галині Голик, яка не чекає, щоб ми цю посаду взяли на себе, а часто навідується до нас сама. Дякую місцевим підприємцям, зокрема Ярославу Симаку та Віталію Підлісному, за допомогу. Багато для закладу зробили районна організація Товариства Червоного Хреста, голова Ольга Нижник, та обласна організація Товариства Червоного Хреста (голова Олександра Бригадир). Вдячна очільникам району — голові районної ради Андрію Галайку та голові РДА Олександр Попхому, а також начальнику відділу освіти РДА Василію Цалю за фінансову та моральну підтримку. У таких умовах хочеться працювати, повністю віддаватися дітям».

Святкування 2-ї річниці відкриття дитячого садочка в селі Ігровиця відбувалося напередодні Дня жінок. Тому об'єднаними силами місцевого клубу (завідуюча Юлія Чуупик), вихователів та вихованців «Світу малечі» підготовлено оригінальну концертну програму, в якій звучали вірші та пісні, демонструвалися веселі сценки, було

багато танців, розіграшів. І казка «Колобок» прозвучала тут на новому лад. Кожен із персонажів виходив у супроводі сучасної української естрадної пісні. Шкода, що ігровицького «Колобка» побачило так мало глядачів. Але організатори дійства лише посміхнулися: «Цей «недолік» легко виправити! Будемо гастролювати!»

З подякою до присутніх звернувся сільський голова села Ігровиця Галина Голик та директор дитячого садочка «Світ малечі» Світлана Містерман. Гостям вручили квіти та оригінальні презенти, але най-

більшим подарунком був гарний святковий настрій та щасливі личка вихованців.

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело». Фото автора.